

Hoofdstuk 8

**Hoofdgedachte
en bijzaken**

Les 1

Het thema.

Hiervoor hebben we het gehad over signaal-woorden.
Dat zijn woorden die vooruit wijzen in de tekst.
In dit hoofdstuk leren we begrijpen wat het belangrijkste uit een tekst is.

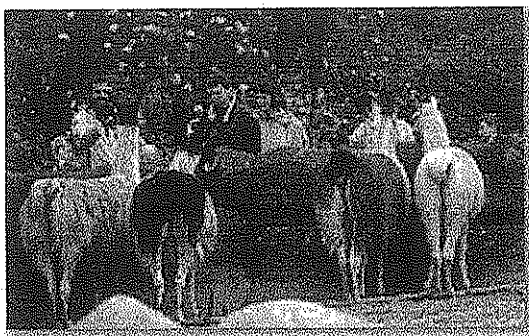
De meester is bezig met het voorbereiden van het schoolreisje.
Ze gaan dit jaar naar de dierentuin.
De kinderen in de klas weten dat nog niet
De meester is een folder van de dierentuin aan het lezen:

Burgers' Dierenpark.

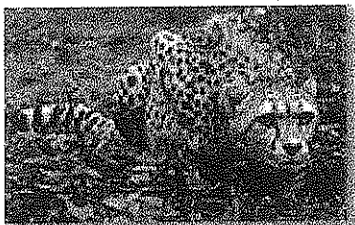

Het Burgers' Dierenpark is ongeveer 18 hectaren groot en heeft meer dan 3000 dieren. In het dierenpark is zoveel mogelijk geprobeerd om de dieren in hun natuurlijke omgeving te laten. Dat wil

zeggen dat de dieren niet allemaal in hokken zitten, maar dat de omgeving waarin ze in de natuur leven zoveel mogelijk is nageemaakt. In het dierenpark wonen onder andere 3 soorten mensapen, kleinere apen, olifanten, stokstaartjes, pinguïns, roofdieren en nog veel meer dieren.

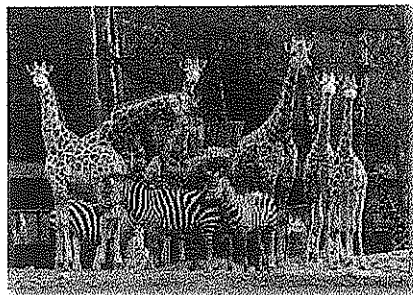

Burgers' Safaripark.

een aantal Afrikaanse vogelsoorten te bewonderen.

Ook heeft Burgers' Zoo een safaripark. Door dit park is een wandelroute aangelegd, waardoor de dieren in alle rust te bewonderen zijn. Er lopen veel verschillende soorten dieren in dit safaripark. Onder andere leeuwen, jachtluipaarden giraffen, zebra's, antilopen en neushoorns. Ook zijn er

De kinderen in de klas zien dat de meester iets zit te lezen.

Ze vragen aan de meester wat dat is.

De meester wil niet verklappen dat ze met schoolreisje naar de dierentuin gaan.

Daarom zegt hij heel kort waar de folder over gaat.

In één woord omschrijft hij de folder:

Hij zegt: "Het gaat over parken."

Zo kun je een tekst meestal in één woord omschrijven.

Probeer het eens met de volgende teksten:

1.

Spieren heb je overal in je lichaam.

Je spieren heb je nodig om te kunnen bewegen.

Je hart is ook een spier.

En zelfs in je ogen zitten kleine spieren.

Waar gaat dit verhaaltje over? Over wie of wat wil de schrijver je iets vertellen?

Zet een rondje om de letter bij het goede antwoord:

A. Ogen

B. Hart

C. Spieren.

2.

Je huid kan verbranden zonder dat er vuur aan te pas komt.

Je kan je verbranden als je veel te lang in de zon ligt.

Je huid wordt dan rood en voelt warm aan.

Dit kan heel veel pijn doen.

Over wie of wat wil de schrijver van dit tekstje je iets vertellen?

A. Zon

B. Verbranden

C. Pijn

3.

Een liniaal is gemaakt om rechte lijnen te kunnen trekken.

Je legt de liniaal op je papier.

De bovenkant ligt op de plek waar je de rechte lijn wilt hebben.

Met je potlood of pen ga je langs de bovenkant van de liniaal.

Zo krijg je een mooie rechte lijn.

Over wie of wat wil de schrijver van dit tekstje je iets vertellen?

A. Het papier

B. De liniaal

C. Het potlood

4.

In veel winkels kun je zegels of punten sparen. Meestal moet je die kopen. Elke week kost je dat een paar gulden. Dat merk je eigenlijk niet. Veel mensen sparen op deze manier, want je spaart zonder dat je het merkt toch een leuk bedrag bij elkaar. En bovendien krijg je meer geld voor je zegels of punten terug dan het je gekost heeft.

Over wie of wat gaat dit tekstje?

- A. Winkels
- B. Mensen
- C. Sparen

5.

De winter is het koudste seizoen. Veel planten en dieren rusten in de winter uit. Ze houden bijvoorbeeld een winterslaap. Bomen laten hun blaadjes vallen. Het ziet er daardoor vaak een beetje treurig uit in de winter.

Over wie of wat gaat dit tekstje?

- A. De winter
- B. Seizoenen
- C. Bomen

Om erachter te komen waar een verhaal of tekst over gaat, moet je:

** eerst de tekst goed lezen*

** dan jezelf vragen: over wie of wat wil de schrijver mij iets vertellen?*

Over wie of wat de schrijver je iets wil vertellen,

*noemen we **het thema** van het verhaal.*

Wat is het thema van de volgende korte verhaaltjes?
Schrijf het er maar boven.
Je bedenkt dus eigenlijk een titel voor het verhaaltje.
Probeer een zo kort mogelijk antwoord te geven.

6.

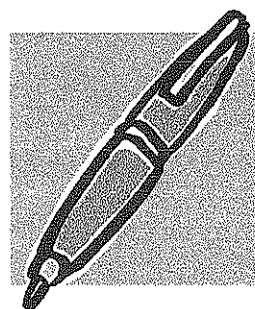
.....

Een eland is eigenlijk een heel groot hert.
Hij heeft een heel groot gewei op zijn kop.
Elanden komen voor in de poolstreken.

7.

.....

Een balpen is een pen met een balletje in de punt.
Dat balletje rolt tijdens het schrijven.
Achter het balletje zit de inkt in de pen.
Als je schrijft, rolt de inkt naar buiten.
Dit komt door het draaien van het balletje.
Zo komt er dus inkt op het papier als je schrijft.

8.

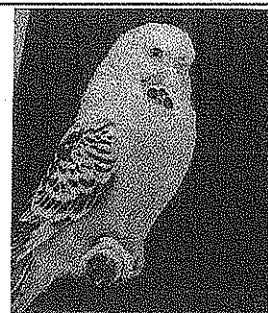
.....

Er zijn veel dieren die eieren leggen.
Sommige dieren leggen veel eieren, andere leggen er een paar.
Soms zijn het hele kleine eieren en soms hele grote.
De meeste insecten leggen veel kleine eitjes.
Vogels leggen een paar grote eieren.

9.

.....

Parkieten zijn hele leuke huisdieren.
Je hebt ze in verschillende grootten en kleuren.
Maar parkieten moet wel goed worden verzorgd.
Dan kunnen ze zelfs leren praten.

Les 2

Onbelangrijke zinnen.

In de vorige les hebben we geleerd dat je in één woord (of in een paar woorden) kunt zeggen waar een tekst over gaat.

Dit noemen we dan het thema van de tekst.

Om het thema te bepalen moet je de volgende stappen volgen:

- * lees de tekst eerst goed door*
- * bedenk wat de schrijver je wil vertellen*
- * lees elke zin nog eens goed door en kijk of het iets over het thema zegt*
- * schrijf het thema op*

Dit gaan we nog eens oefenen met de volgende tekstjes:

1.

.....

Vissers gebruiken bij het vissen wel eens een fuik.
Een fuik is een langwerpige visnet.
Vooral als vissers op paling vissen,
maken ze gebruik van een fuik.

2.

.....

Een lynx is een roofdier.
Hij lijkt net op een grote kat met pluimpjes aan zijn oren.
Ze kunnen heel hard rennen als ze achter een prooi aangaan.
Lynxen leven in Scandinavië.

3.

.....

Als je gaat kamperen heb je een tent nodig. Maar er zijn ook mensen die in een tent wonen. Je hebt heel veel verschillende soorten tenten: grote en kleine, wintertenten, zomertenten, woontenten, iglotenten en ga zo maar door. Maar de leukste is misschien wel de circustent, want daarbinnen valt tenminste wat te beleven!

*Het thema is niet altijd hetzelfde als de titel.
De titel helpt je wel om het thema te vinden.*

Bij de volgende tekstjes staat de titel boven de tekst.
De titel is niet hetzelfde als het thema.
Kun jij zeggen wat het thema van die tekstjes is?

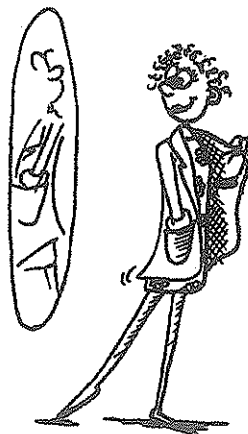
Het puntje van de aarde.

De Noordpool is het noordelijkste puntje van de aarde. Het is er altijd erg koud. Op die plek is geen land. Er is alleen maar water. Toch kun je er staan, want op het water drijft ijs. Dat ijs vormt als het ware een kap over de noordpool. Het is een soort hoedje van de aarde. Vroeger dachten de mensen dat er wel land onder het ijs lag. Maar niet zo lang geleden is er een onderzeeboot onder de noordpool doorgevaren. En hij kwam geen land tegen!

4. Het thema van deze tekst is

Spiegeltje, spiegeltje aan de wand...

Je kunt je eigen gezicht niet zien. Als je scheel kijkt, kun je hooguit het puntje van je neus zien. Maar meer niet. Als je je eigen gezicht wilt zien, moet je in de spiegel kijken. Dan zie je precies hoe je eruit ziet. Sommige spiegels zijn hol of bol. Als je daar in kijkt, lijkt je heel lang of heel dik. We noemen die spiegels lachspiegels. Lach er dus maar om, want in het echt zie je er gelukkig beter uit!

5. Het thema van deze tekst is

*Er kan in een tekst een zin staan, waarin het thema niet echt wordt genoemd.
Toch kan die zin dan wel iets over het thema zeggen.
Soms heeft een zin helemaal niets met het thema te maken.
Je kunt die zin eigenlijk wel overslaan.
Dat noemen we een **onbelangrijke zin**.*

Lees de volgende teksten:

Schrijf het onder de tekst op als er een onbelangrijke zin in de tekst staat.

Walt Disney

Walt Disney is de man die Donald Duck, Mickey Mouse en veel andere disney-figuren bedacht heeft.
Hij begon lang geleden met het tekenen van strips.
Strips zijn heel leuk om te lezen.
Later maakte hij met een grote groep tekenaars prachtige tekenfilms, zoals Bambi en Sneeuwwitje.
Walt Disney leeft niet meer, maar zijn werk gaat door.
Er worden nog steeds nieuwe Disneyfilms gemaakt.

6. Zin is een onbelangrijke zin.

Donald Duck

Donald Duck was voor het eerst te zien in een tekenfilm van Walt Disney.
Toen zag Donald er heel anders uit dan nu.
Zijn snavel was veel langer.
Maar hij had al wel een matrozenpakje aan.
Nu is Donald Duck de beroemdste eend van de hele wereld.
Ook Dagobert Duck is heel beroemd.

7. Zin is een onbelangrijke zin.

Mickey Mouse

Het verhaal gaat dat Walt Disney een keer aan zijn bureau zat te werken.
Hij wilde graag een nieuw stripfiguur maken, maar hij kon niets verzinnen.
Toen zag hij plotseling een muis over zijn tekentafel rennen.
Hij ging aan het werk en tekende een muisje.
Die noemde hij Mickey.
Mickey Mouse was Walt Disney's lievelings stripfiguur.
Maar ook Donald Duck vond hij wel leuk

8. Zin is een onbelangrijke zin.

Bambi

Walt Disney heeft een tekenfilm gemaakt over een hertje: Bambi.
Herten zijn hele mooie dieren.
Hij wilde de dieren in de tekenfilm zo echt mogelijk laten lijken.
Daarom lieten ze tamme herten en konijnen in de tekenstudio rondlopen.
Zo kon hij goed zien hoe de dieren bewogen en hoe ze aten of sliepen.
Daardoor is Bambi een hele levensechte tekenfilm geworden.

9. Zin is een onbelangrijke zin.

Les 3

Belangrijke sleutel-woorden.

We hebben nu geleerd hoe je het thema van een verhaal kunt vinden.
Ook kunnen we onbelangrijke zinnen opsporen.

Je kunt je bij een tekst ook afvragen:

Wat wil de schrijver mij over het thema vertellen?

Je kunt dan per zin de belangrijkste dingen over het thema onderstrepen.

Onderstreep in de volgende teksten wat de schrijver over het thema wil vertellen.

Je kunt per zin één of twee woorden onderstrepen.

In een onbelangrijke zin hoef je niets te onderstrepen.

Daar staat niets in over het thema.

Probeer niet te veel te onderstrepen.

1.

School.

Soms kunnen kinderen niet naar school.

Zij moeten werken of de school is te ver weg.

Deze kinderen vinden dat heel erg.

Want ze leren nooit rekenen, lezen en schrijven.

Daardoor kunnen ze later nooit goed werk vinden.

Deze kinderen zullen wel altijd arm blijven.

2.

Ooievaars

Ooievaars zijn hele grote vogels.

Ze hebben een witte kleur.

Alleen de uiteinden van hun vleugels zijn zwart.

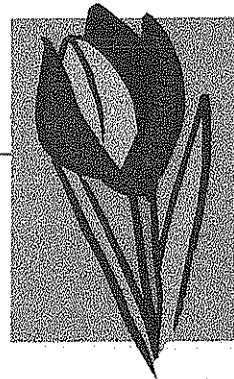
Hun snavel is lang en puntig.

Hun poten zijn ook lang.

Ooievaars bouwen een groot nest.

Dit nest bouwen ze altijd op een hoog punt.

3.

Tulpen.

In Nederland worden heel veel tulpen gekweekt.
Maar in de natuur zie je geen tulpen.
Dat komt, omdat de tulp helemaal geen Nederlandse bloem is!
De tulp komt uit Turkije.
Lang geleden hebben reizigers tulpenbollen meer naar ons land genomen.
En nu is er bijna geen tuin meer zonder tulpen!

Deze onderstreepte woorden zijn dus de belangrijkste woorden uit de tekst.

*Dit noemen we **sleutel-woorden**.*

De sleutel-woorden zeggen altijd iets over het thema.

*In veel zinnen staat wel een sleutel-woord,
maar niet in elke zin hoeft een sleutel-woord te zitten.*

Soms staat er een onbelangrijke zin in de tekst.

De volgende tekst is voor gedaan,
de belangrijkste woorden zijn onderstreept.
Je ziet het: niet in elke zin staan belangrijke sleutel-woorden:

Wolken.

In de lucht zitten allemaal waterdeeltjes. Ze zijn zo klein dat wij ze niet kunnen zien. Maar als er veel waterdeeltjes bij elkaar zijn, zien wij ze wel: samen vormen ze een wolk. Als de deeltjes aan elkaar vast gaan zitten, worden het druppels. Dan heb je een regenwolk. En worden die druppels te groot, dan vallen ze uit de wolk. Het regent!

Probeer bij de volgende teksten de belangrijkste woorden te vinden.
Onderstreep deze sleutel-woorden.

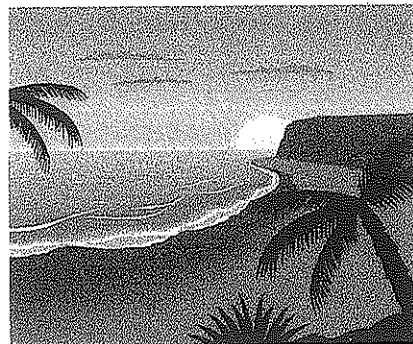
4.

Het strand.

's Zomers gaan veel mensen naar het strand. Je kunt dan lekker bruin worden. Of lekker in de zee zwemmen. Maar in de andere seizoenen is het strand heel erg leuk. Er is namelijk van alles te zien. Je ziet er vogels, mensen, de duinen en natuurlijk de zee. Een heerlijke plek om even lekker uit te waaien.

5.

Vakantie.

In de zomer gaan veel mensen op vakantie. Ze hebben vrij en hoeven niet naar school of naar het werk. De meeste mensen vinden het fijn om naar landen te gaan waar het lekker zonnig is. Ze gaan daar dan voor een paar weken 'wonen'. Maar er zijn ook een heleboel mensen die in hun vakantie lekker thuis blijven.

6.

De zomer.

De zomer is het warmste jaargetijde. De dagen zijn dan het langst. Dat komt allemaal doordat de zon dan het meest 'dichtbij' staat. Maar in de zomer onweert het ook vaak en het kan heel hard regenen. Of soms is het wel heel erg warm. Je zou dan bijna weer gaan verlangen naar de winter!

Les 4

Inleiding - kern - slot.

In de vorige les hebben we geleerd om sleutel-woorden uit een tekst te halen. In deze les zullen we leren hoe je de hoofdgedachte uit een tekst kunt halen: Kijk eens naar de meester:

Het is bijna zover. De klas gaat bijna op schoolreisje. De meester wil nu aan de ouders en aan de kinderen vertellen waar ze naar toe gaan. Dit wil hij duidelijk maken in een briefje. Hij begint te typen:

Beste kinderen en ouders,
We gaan dit jaar met schoolreisje naar het dierenpark.
Groetjes van de meester.

Zo wordt het wel een heel kort briefje.
Daarom schrijft de meester er nog wat bij.
Lees het briefje goed door:

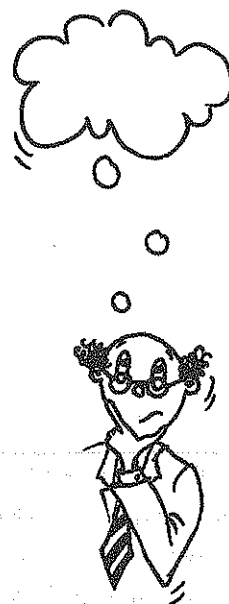
Beste kinderen en ouders,

Ik heb samen met een paar leerkrachten het schoolreisje van dit jaar besproken. We bedachten dat het leuk zou zijn om dit jaar iets nieuws te gaan doen. We willen ergens naar toe, waar we nog niet eerder zijn geweest.

Later las ik een leuke folder over een dierenpark hier niet ver vandaan. Daarin las ik ook over een safaripark. In dat safaripark lopen allerlei wilde dieren rond, zoals leeuwen, jachtluipaarden, giraffen en nog veel meer. Deze dieren kun je bezichtigen door over een loopbrug dwars door dat park te lopen. Dat leek mij ontzettend mooi om te zien.

Daarom hebben wij het volgende besloten:
We gaan dit jaar met schoolreisje naar het dierenpark!

Groetjes van de meester.

De meester begint met een inleiding.
Daarin vertelt hij dat ze aan het denken waren over het schoolreisje.
Daarna schrijft hij in een stukje iets over een dierentuin met een safaripark.
Als laatste schrijft hij dat ze met schoolreisje naar het dierenpark gaan.
Het laatste is eigenlijk het belangrijkste:
De meester schreef het briefje om te vertellen dat ze naar het dierenpark gaan.

Zo zien teksten er vaak uit.

We noemen dit de opbouw van een tekst:

*De schrijver vertelt eerst kort een **inleiding**.*

Vaak staat in de inleiding een voorbeeld over het onderwerp.

Dan vertelt de schrijver waar de tekst over gaat.

*Dit noemen we de **kern**.*

En als laatste sluit hij de tekst af.

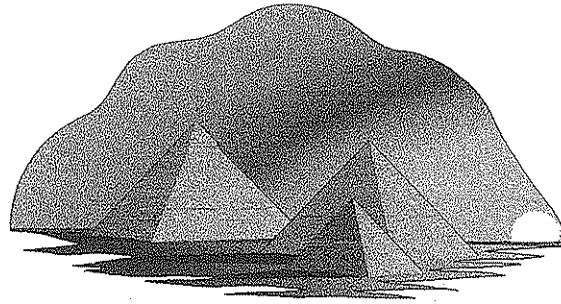
*Dit noemen we het **slot**.*

Vaak wordt in het slot het belangrijkste uit de tekst nog eens kort herhaald.

Op de volgende bladzijden staan een paar teksten.

Schrijf van elke tekst op wat de inleiding, wat de kern en wat het slot is.

Piramides.

- 1 Als je wel eens in Egypte bent geweest, heb je ze vast wel gezien: piramides.
Er worden altijd hele spannende verhalen over piramides verteld.
Maar ik ga je nu eens niet zo'n verhaal vertellen, maar echt iets over de piramide zelf.

Ongeveer vierduizend jaar geleden waren farao's de baas in Egypte.

- 5 Tijdens zijn leven liet de farao een piramide bouwen.
Een piramide is een heel groot gebouw zonder ramen.
Zo'n piramide was het graf voor de farao.
Piramides werden gebouwd van stenen van wel 2500 tot 5000 kilo.
En er waren in die tijd nog geen hijskranen of andere bouwwerktuigen!
- 10 Heel diep in de piramide was de koningskamer.
Daar kwam de doods-kist van de farao.
Zo'n doods-kist noemen we een sarcofaag.
Meestal werd er wel zo'n 20 jaar aan zo'n piramide gewerkt.
Eigenlijk was de farao zijn hele leven dus bezig met het voorbereiden op zijn dood!
- 15 Zo zie je wat een gigantische bouwwerken die piramides zijn.
Terwijl piramides eigenlijk alleen maar als graf voor de farao's dienen.

1. De inleiding loopt van regel 1 tot en met regel

De kern loopt van regel tot en met regel

Het slot loopt van regel tot en met regel

Statiegeld.

- 1 Als je bijvoorbeeld op het strand loopt zie je vaak overal afval liggen.
Papiertjes van snoep of lege zakken chips.
Zelfs lege frisdrankflessen liggen overal.
De mensen nemen dan bijvoorbeeld drinken mee naar het strand.
- 5 En als ze dat drinken op hebben gooien ze de flessen zo van zich af.
Dit is natuurlijk heel slecht voor het milieu.

- Daar hebben de mensen iets op gevonden.
Op veel flessen zit tegenwoordig statiegeld.
Dat betekent dat je geld terug krijgt als je de lege flessen inlevert.
- 10 Je hebt dat extra geld betaald toen je de volle flessen kocht.
Statiegeld zorgt ervoor dat mensen de flessen niet zomaar weg gooien.
Ze leveren de flessen keurig in, omdat je dan je geld terug krijgt.
Die flessen kunnen schoongemaakt worden.
Nadat ze zijn schoongemaakt kunnen ze opnieuw gevuld worden.
- 15 Ook dat is beter voor het milieu dan steeds weer nieuwe flessen maken.

Zo zie je dat statiegeld op twee manieren beter is voor het milieu:
De mensen gooien hun flessen niet meer zomaar in de natuur en
het is beter dat er niet steeds nieuwe flessen gemaakt hoeven worden.

2. De **inleiding** loopt van regel 1 tot en met regel

De **kern** loopt van regel tot en met regel

Het **slot** loopt van regel tot en met regel

Mist.

- 1 Soms doe je 's ochtends de gordijnen open en dan zie je helemaal niets.
Het is soms dan zo dat de ramen beslagen zijn,
maar het kan ook zijn dat het niet op de ramen zit.
Als je dan je raam open doet zie je nog steeds niet meer dan een witte waas.
- 5 Heb jij dat ook wel eens gehad?
Waarschijnlijk mistte het dan buiten.

In de herfst is het 's morgens vaak mistig buiten.
Als het heel erg mistig is kun je nog geen twee meter voor je uit kijken.
Het lijkt wel alsof er overal rook is.

- 10 Mist bestaat uit kleine waterdruppels, net als een wolk.
Maar het verschil met een wolk is, dat mist heel laag hangt.
Eigenlijk is mist een wolk op de grond!

Als je dus 's ochtends wakker wordt en je ziet geen hand voor ogen,
dan kan het zijn dat je nog niet goed wakker bent.

- 15 Maar het kan ook zo zijn dat het gewoon heel erg mistig is.

3. De inleiding loopt van regel 1 tot en met regel

De kern loopt van regel tot en met regel

Het slot loopt van regel tot en met regel

Niet alle teksten hebben precies drie alinea's.

Toch hebben wel bijna alle teksten een inleiding een kern en een slot.

Kun jij van de volgende tekst aangeven wat de inleiding, wat de kern en wat het slot is?

Piet Hein

- 1 "Heb je wel gehoord van de zilveren vloot,
de zilveren vloot van Spanje..."
Je kent vast het lied van Piet Hein en de zilvervloot wel.

- Wij vinden Piet Hein een held, maar hij was gewoon een piraat.
5 Een schurk dus eigenlijk.
Hij had van de Hollandse regering een kaperbrief gekregen.
Daarom 'mocht' hij de Spaanse schepen aanvallen.
Dat deed hij graag.

- Hij versloeg een aantal Spaanse schepen.
10 In deze schepen vervoerden de Spanjaarden het loon voor hun soldaten.
Schepen vol zilveren munten!
Dat was een enorme buit!

- En wij Hollanders vonden dat natuurlijk niet zielig voor die Spanjaarden,
Nee, wij waren daar juist trots op.
15 Zo trots zelfs, dat we nu nog vrolijk zingen over Piet Hein.

4. De inleiding loopt van regel 1 tot en met regel

De kern loopt van regel tot en met regel

Het slot loopt van regel tot en met regel

Les 5

De hoofdgedachte.

In de vorige les lazen we dat de meester een briefje typte.

Die brief staat hieronder nog een keer.

Lees die brief nog eens goed door.

Beste kinderen en ouders,

Ik heb samen met een paar leerkrachten het schoolreisje van dit jaar besproken. We bedachten dat het leuk zou zijn om dit jaar iets nieuws te gaan doen. We willen ergens naar toe, waar we nog niet eerder zijn geweest.

Later las ik een leuke folder over een dierenpark hier niet ver vandaan. Daarin las ik ook over een safaripark. In dat safaripark lopen allerlei wilde dieren rond, zoals leeuwen, jachtluipaarden, giraffen en nog veel meer. Deze dieren kun je bezichtigen door over een loopbrug dwars door dat park te lopen. Dat leek mij ontzettend mooi om te zien.

Daarom hebben wij het volgende besloten:

We gaan dit jaar met schoolreisje naar het dierenpark!

Groetjes van de meester.

Het laatste gedeelte noemden we het slot.

In dit slot schrijft de meester waar het eigenlijk om gaat.

Het belangrijkste wat de meester namelijk wilde vertellen was:

"We gaan dit jaar met schoolreisje naar het dierenpark."

Het belangrijkste wat de schrijver je wil vertellen,

noemen we wel de hoofdgedachte van een tekst.

Deze hoofdgedachte staat vaak beschreven in het slot.

Meestal staat het zelfs als laatste regel onderaan een tekst.

Wat is de hoofdgedachte van de volgende teksten?

Zet een kringetje om het goede antwoord.

Op reis.

Als je op reis gaat ga je meestal in de zomer-vakantie.
De meeste mensen gaan dan wel op reis.
Sommigen gaan naar een ver land, anderen blijven dichterbij huis.
Maar niet iedereen gaat alleen in de vakantie op reis.

Elke dag zijn er miljoenen mensen op reis.
Niet voor al deze mensen geldt dat reizen leuk is.
Soms moeten mensen vluchten omdat ze niet meer veilig zijn.
Ze hebben dan niet eens de tijd om spullen te pakken.
Ze moeten van het ene op het andere moment vertrekken.
Anderen gaan op reis omdat er hongersnood is of oorlog.
Deze mensen hopen dat er ergens anders meer geluk voor ze is.

Zo zie je maar weer:
Wij gaan vaak op reis als we vakantie hebben.
Dat doen we dan voor de lol.
Maar je kon ook lezen dat dat niet voor alle mensen geldt.
Op reis gaan is niet altijd leuk.

1. De hoofdgedachte van deze tekst is:
 - A. Op vakantie naar een ver land.
 - B. Op reis gaan is niet altijd leuk.
 - C. Miljoenen mensen moeten vluchten.

Varkens.

"Vies varken!" schreeuwt het ene kind tegen een ander kind.

Ja, dat hoor je wel vaker.

Mensen die elkaar uitschelden voor varken.

En als mensen dat doen, dan is dat niet iets om trots op te zijn.

Varkens zijn in onze ogen vieze dieren.

Ze zitten altijd onder de modder.

Ze wroeten zelfs met hun snuit in de viezigheid.

Ook hebben ze maar heel weinig haar.

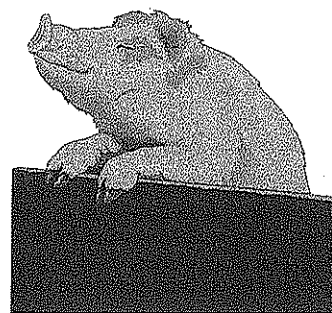
Daardoor zie je hun huid heel goed.

Bovendien hebben ze piepkleine oogjes en een gek kort staartje.

De meeste mensen vinden varkens daarom ook nog eens lelijk.

Ook in verhalen of in strips zie je elke keer weer hetzelfde:

Varkens worden beschreven als vieze dieren.

2. De hoofdgedachte van deze tekst is:

A. Mensen zien varkens vaak als vieze dieren.

B. Varken is een scheldwoord.

C. Er zijn veel verhalen over varkens.

Schrijf nu zelf de hoofdgedachte van de volgende teksten op:

De post.

"Jan, een kaart van oma!" of

"Marie er is hier een brief voor je, volgens mij van je vriendje!"

Bijna iedereen vindt het leuk om af en toe post te krijgen.

En dan het liefst een brief of een kaart die je niet verwacht.

Elke dag komt de postbode langs je huis.

Als hij een brief heeft met jouw adres erop, doet hij die in de brievenbus.

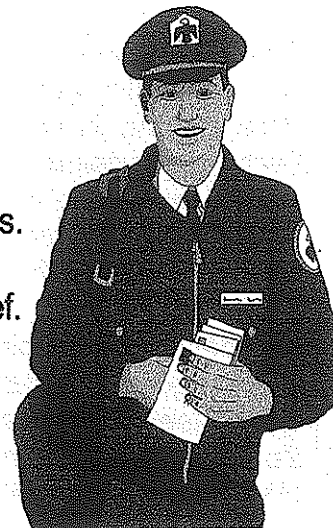
Jij kunt zelf ook post versturen.

Dan schrijf je het adres van iemand die je kent op een kaart of een brief.

Die doe je in de brievenbus.

De volgende dag brengt de postbode de post op de juiste plek.

Zorg wel dat er genoeg postzegels op je kaart of brief zitten,
anders moet degene die de post krijgt een boete betalen.

Als je dus een kaart naar iemand wilt sturen, is dat heel makkelijk.

Je moet er alleen wel voor zorgen dat je er genoeg postzegels op plakt.

De postbode brengt de kaart dan naar die persoon toe.

3. De hoofdgedachte van deze tekst is:

.....

.....

Geboortekaartjes.

"Het is een jongen!" schreeuwt de kersverse vader.
Hij kan het wel van de daken schreeuwen, zo blij is hij.
Hij wil het wel aan iedereen vertellen, dat hij net vader is geworden.
Maar ja, om naar iedereen die je kent toe te gaan, is ook zo wat.

Zo gaat het nou bijna altijd.
Als er een kind geboren wordt, willen de ouders dat aan iedereen laten weten.
Vroeger ging de vader naar de burens om te vertellen dat de baby er was.
De burens vertelden het wel weer verder.
Tegenwoordig hebben we een andere manier om te vertellen dat er een kindje geboren is: we sturen gewoon een kaartje.
Daarop staat hoe het kindje heet en wie de vader en moeder zijn.

Zo hoef je het dus niet meer van de daken te schreeuwen.
Je kunt gewoon iedereen een kaartje sturen.
Dat scheelt enorm veel tijd.
Zo weet iedereen binnen twee dagen dat er een kindje is geboren.
Heel handig, zo'n geboortekaartje.

4. De hoofdgedachte van deze tekst is:

.....

.....

Les 6

Nog eens oefenen.

In dit hoofdstuk hebben we geleerd hoe je de hoofdgedachte uit een tekst kunt halen.

In deze les gaan we alles nog eens herhalen.

Denk je ook aan de vragen die je jezelf moet stellen voor het lezen?

Koninginnedag

Elk jaar vieren de mensen in Nederland Koninginnedag. Dat gebeurt op dertig april. Er wordt op die dag heel wat georganiseerd: rommelmarkten en braderieën, taptoes met muziekkorpsen en in veel plaatsen is er 's avonds vuurwerk. Voor elk wat wils!

Koninginnedag is een feest voor iedereen. Voor kleine kinderen, volwassenen en oude mensen. Voor arme sloebars en rijke stinkers. Ook mensen die nog maar kort in Nederland wonen vieren dit feest met de Nederlanders mee. De koningin doet zelf ook mee. Zij gaat op bezoek in twee plaatsen. Ze laat heel duidelijk merken dat ze het fijn vindt dat niemand buiten gesloten wordt. Het is natuurlijk heel fijn dat we op koninginnedag niemand discrimineren. Dan mag iedereen erbij horen. Maar eigenlijk hoort het elke dag zo te zijn. We moeten er met elkaar voor zorgen dat Nederland een land is waar de mensen goed voor elkaar zorgen. Dan is het elke dag feest!

Dus op koninginnedag kun je iedereen feestend tegen komen op straat.
Want koninginnedag is een feest voor iedereen!

1. Wat is dat in regel 1?

2. Geef een opsomming van wat er allemaal georganiseerd kan worden op koninginndag.

3. Wat is het thema van deze tekst?

4. Wat is de hoofdgedachte van deze tekst?

Zet een kringetje om het goede antwoord:

A. Koninginndag is een feest voor kleine kinderen.

B. Koninginndag is op dertig april.

C. Koninginndag is een feest voor iedereen.

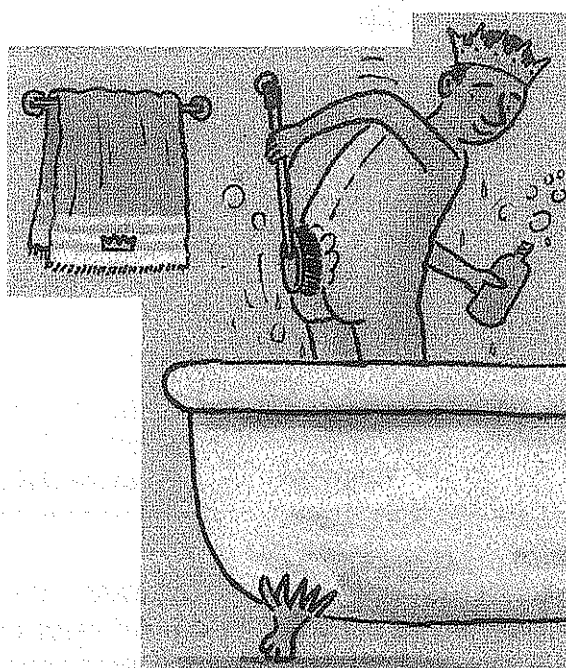
Koning Verschoning

Koning Verschoning
de keurige koning
waste zichzelf zo vaak op een dag
dat Koning Verschoning
de keurige koning
geen tijd voor regeren of wat dan ook zag.

De vrouw van de koning
van koning Verschoning
die kon het niet aanzien en zei: schei toch uit!
Koning, mijn koning
mijn Koning Verschoning
kijk eens, er komt nog een gat in je huid.

Maar Koning Verschoning
die keurige koning
luisterde niet naar dat wijze advies.
en Koning Verschoning
de keurige koning
waste zich weer ook al was hij niet vies.

Hij waste zichzelf voor de zoveelste keer.
Hij waste zich weg en hij waster niet meer.

(Van Os, 2000)

5. Wat betekent die in regel 9?

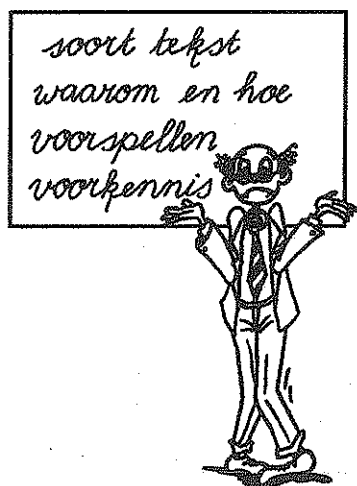
.....

6. Wat betekent hij in regel 18?

.....

Les 7

Nog meer oefenen.

Het weerbericht.

1 "Zullen we dit weekend naar het strand gaan?"

"Nou, wordt het wel mooi weer?"

"Ja hoor, op het nieuws zeiden ze dat het wel 26 graden zou worden ..."

Dit soort gesprekken hoor je maar al te vaak.

5 Iedereen wil af en toe graag weten wat voor weer het wordt.

Daarom zijn er mensen die het weer onderzoeken.

Zulke mensen noemen we meteorologen.

In het weerbericht vertellen ze wat voor weer het wordt.

Soms gaat het anders dan de meteorologen zeggen.

10 Daarom worden de mensen dan boos.

"Op het weerbericht zeiden ze dat de zon zou schijnen, maar nu regent het!" zeggen ze.

Maar de meteorologen proberen altijd zo goed mogelijk het weer te voorspellen.

En doordat zij het weer voorspellen, kunnen wij onze uitjes naar het strand zo goed mogelijk plannen.

1. Wat zijn meteorologen (regel 7)?

.....

2. Wie wordt bedoeld met ze in regel 8?

.....

3. Waarom worden de mensen boos (regel 10)?

.....

4. Wat is het thema van deze tekst?

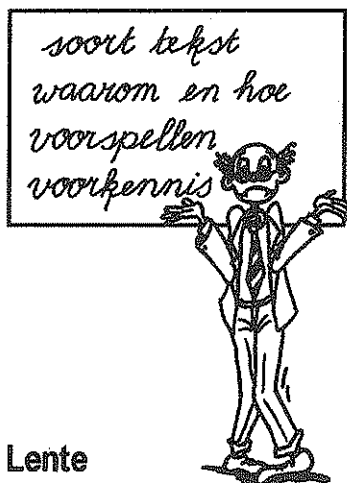
.....

5. Schrijf op wat de inleiding, wat de kern en wat het slot is.

De inleiding loopt van regel 1 tot en met regel

De kern loopt van regel tot en met regel

Het slot loopt van regel tot en met regel

Lente

- 1 In de winter is het soms heel stil buiten.
Je hoort maar een paar vogeltjes fluiten.
En je ziet in het bos bijna geen dieren lopen.
Maar dan wordt de temperatuur steeds hoger, en uiteindelijk wordt het lente.
- 5 In de lente lijkt het wel alsof de natuur wakker wordt.
Sommige dieren worden letterlijk wakker uit hun winterslaap.
De bomen krijgen weer blaadjes en heel veel planten beginnen te groeien en te bloeien.
Veel dieren krijgen jongen in de lente.
Dat is niet voor niets.
- 10 Omdat het net winter geweest is,
kunnen de jonge dieren nog een hele tijd groeien voor het weer winter is.
Zo zijn ze groot en sterk als de winter weer komt.

In de winter lijkt het dus wel alsof alles en iedereen in slaap is gevallen.
Maar in de lente wordt de natuur weer wakker!

6. De **inleiding** van deze tekst loopt van regel 1 tot en met regel

De **kern** loopt van regel tot en met regel

Het **slot** loopt van regel tot en met regel

7. Wat is de hoofdgedachte van deze tekst?

.....

.....